

חינוך בפרשה - פינחס

'מנהיג' ולא 'גיהנם'!

פרשת פינחס מעוררת מחשבה אודות מנהיגים בישראל. כמלווה תלמודי תורה אני זוכה להכיר מנהלים מורמים מעם, בעלי תורה ויראה, מלאי חכמה ומדע, מוכתרים בנימוסים ומידות, מוסרים נפשם בשליחותם לחינוך תשב"ר. עלינו לשבח לאדון הכל, שהעמיד לנו 'מובחרת' של מנהלים מצוינים, למרות כל הקשיים.

משה רבינו שומע כי לא ייכנס לאר"י ופונה להקב"ה בתחינה: 'פָקֵד ה' אֱלֹקֵי הַרוּחַת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה, אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לַפְּנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם... משה מלמדנו 'דרישות התפקיד' למנהיג:

אֱלֹקֵי הַרוּחַת לְכָל בָּשָׂר: פירש"י 'מַנְהִיג עֲלֵיהֶם מְנַהֵג שִׁיחָא סוּבַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי דַעְתּוֹ. תְּכוּנָה רֵאשׁוּנָה וּמַחֲיִיבַת! להסתדר עם אנשים, ועם כל סוגי האנשים. ולא רק להסתדר אלא 'סובל כל אחד', לקבל ולהכיל.

אִישׁ עַל הָעֵדָה: כתב הרה"ק רבי יוסף משה מזלזזיץ [תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש], שהמנהיג יהיה בבחי' 'איש' שמהותו להיות משפיע לעדה, ולא כ'אשה' שמקבלת. מנהיג מתמסר לנתינה, ללא מחשבה על הנאה אישית. איש זה יהיה על הָעֵדָה, רמה מעליהם, אמנם מוצב ארצה, אך ראשו למעלה מדרגתם, אליו יִשָּׂאוּ את עיניהם.

אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לַפְּנֵיהֶם: חז"ל לימדו שמנהיג לוקח אחריות ונושא בעול! אינו מסתתר ושולח אחרים למערכה. מנהיג יוצא בראש וקורא 'אַחֲרַי!'. בהיותו 'דוגמא אישית' צועדים בעקבותיו ברצון ושמחה.

וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם: וכי משפט זה אינו כופל את הקודם? פירש"י 'בזכותיו'. לא די באיש צבא יעיל או אַמְרָן מוכשר, מנהיג אינו חברה'מן בלבד, אלא בעל זכויות, זכויותיו הרוחניות חופפות על קהל עדתו.

ולסיום, **וְלֹא תִהְיֶה עֵדַת ה' כְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה: כתב רבינו ה'כתב סופר' כי בדרך כלל רועה צאן עמל עם עדרו כדי להגדיל הון ולצבור ממון. משה רבינו מבקש שלא יהיה רועה כזה, שחושב על עצמו ורווחיו, אלא רועה עמל למען צאנו, וזה - כְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה ח"ו. שהמנהיג כן יהיה להם, עבורם, לא לעצמו והנאתו. אקרא בזה לכל מנהל ללמוד היטב נבואת יחזקאל פרק לד, להבין ולהשכיל - פרק אקטואלי מאוד!**

הקב"ה אומר למשה שיקח לו את יהושע, תלמידו הנאמן העומד בכל 'דרישות התפקיד': **אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, הֵינּוּ 'איש', מוביל ונאמן, והמאפיין המרכזי שלו - רוח, רוחניות. לא עסקן גרידא, אלא דמות של 'איש רוח', ערכי ומרומם, יביטו אליו כלפי מעלה, יראו בו מודל ומופת. יהושע התלמיד **שלא מש מתוך האהל**, שומר על רמה הרוחנית תמיד, מאורגן ומארגן, חרוץ ומתמיד. יהושע הלוחם בעמלק והכובש את כנען, המרגל הכשר, שומר על כבוד רבו בענוותנות מול אלדד ומידד, פניו כירח - **מקבלות אור**. 'מקבל', נתון לְמֵרוֹת רבו.**

כל קטע כאן יכול להיות פרק ב'ספר הדרכה למנהל'. מצאנו שיהושע רך כקנה, אך כשנדרש הוא קשה כארז, מְחֻשָּׁב לְפִי הַעֵת וְהַמְצָב. יהושע זכור כמי **ש'עצר את הטבע'** בקריאתו שְׁמֵשׁ בְּגִבְעוֹן דוֹם וַיִּרַח בְּעַמְק אֵילוֹן! זה מסמל הנהגה שלא נכנעת לשגרה ולמציאות והולך אף נגד הזרם. אך **בעיקר: יהושע אהב ללמוד תורה**, כדאי' (מנחות צט): 'אמר לו הקב"ה 'יהושע, כל כך חביבין עליך דברי תורה - לא יָמוּשׁ סִפְרֵי הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ'.

הקב"ה קובע ומצוה על יהושע: **וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֵד וְשָׂא לֹא בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים לְפָנָי ה'.** לא להגבלת כוחו אלא להעניק לו 'גיבוי'. על המנהיג לזכור שהוא לא 'שולט עצמאי', בעל-בית-יחיד, אלא נתון לבקרה וְהַכְּוִנָּה.

מאמר זה נכתב מתוך הוקרה עצומה למנהלים ש'עומדים ומשמשים' בזמנים טרופים, יצוקים מחומר סגולי מקודש, ללא ייאוש ותסכול, עיניהם נשואות מעלה בתפילה - **וקדימה בעשייה**. אף מביטים אחורה להסיק מסקנות וללמוד מניסיונם. **יוצאים בראש הצוות, הולכים נגד רוחו של כל אחד**, באנושיות ורגישות. מביאים תלמידיהם לחיי בעוה"ב. לא עסקנים. לא עריצים. אלא אנשי רוח, בעלי תורה ותפילה, הם **רועים את צאנם**.

נסיים בדבר חכמה מאת מו"ר הרבי ה'פני מנחם' מגור: **מנהיג** אותיות **גיהנם**, לשם יורד מנהיג שמתבלבל...

יהי"ר שלא נבוש ולא נכלם ולא ניכשל...

חיאל מיכל מונדרוביץ'

123ymm@gmail.com להארות והזמנות ©